

1941.

პროზა

საქართველოს მწერთა კავშირი

7

1941 წ. იანვარი №1

ბათუმის გამოცემა „კომუნისტი“

დგას, ბრწყინვალეებს დროშასავეთ,
ლეღავს მწვანე რტოს შრილით,
დაქათქათებებს თავს ვარსკვლავი,
თითქოს კრემლის კოშკი არის!

ტყეში იყო, თოვდა, წვიმადა
ვერ, ხედავდა თავის დაძმებს
და ბავშვივით ხელს უწედიდა
ცამდე ასულ ხნიერ ნაძვებს.

მალლა მთაზე უღრან ტყეში
ატყორცილმა ნორჩი ტანით
რა იცოდა, გახდებოდა
სიხარულის აქ მომტანი!

უკვდებოდა გული ჩვილი
ჩრდილში მოსულ ხეს პატარას,
ობლად იყო დარჩენილი
უღდემაო ბავშვის გვარად.

რა იცოდა პატარა ხემ,
რომ ბავშვები მისი კბილა
მასთან ერთად შეხედებოდნენ
ახალი წლის პირველ დილას!

მხოლოდ სიო მოშრილად
შეუბრუნებდა ლამაზ რტოებს,
ღრეს ჩვენთან დგას და აღარ გრძნობს
ობლობას და სიმარტოვეს.

დგას, ელვარებს დროშასავეთ,
ლეღავს მწვანე რტოს შრილით
დაქათქათებებს თავს ვარსკვლავი,
თითქოს კრემლის კოშკი არის!

140
 ვაკონსულის
 ბიბლიოთეკა

მხატვ. ვასილიევის [ნახატიდან.

ღენინი კარავთან

მუჰამან ლეზანიძე

1926

ჩრდილოეთის თეთრი ღამე ნისლიანი,
 ქარს ღრუბლები აუშლია აფრებივით...
 ყვავილებო, ეს კარავი ვისი არი,
 ველზე როგორც სიხარული დაფრენილი?

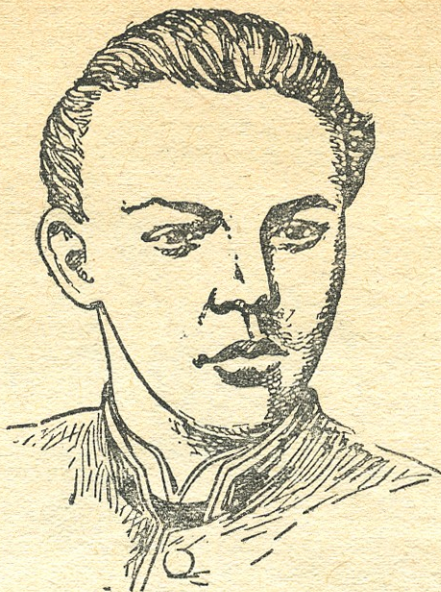
ვარსკვლავებო, თვალებს მისთვის აციალებთ
 და იღუმალ მას ჩურჩულვით ტრამალები,
 რომ აქ, ახლოს, მზის სადარი კაცი არი,
 მუდამ მტერი ჩავგვისა და ანგარების.

ო, დიდ ლენინს ოცნებათა ლურჯი ფიფქით
 უდარდელი შემობურვა არ სჩვევია,
 მის შუბლს აქაც ხალხის ბედზე ზრუნვა-ფიქრის,
 ხალხის ბედზე ზრუნვა-ფიქრის ნაოჭები ამჩნევია.

აი ახლაც გარინდულა თავდახრილი
 და ხმალივით შემართული წარბი უფეთქს.
 მალე დილა მოვა მისი დაძახილით,
 მალე დილა ვადარეკავს მიწით ღრუბელს...

ცამ ინათა, შორს ლაქვარდი გაყვავილდა,
 ჭრაქის შუქზე თავდახრილი ბრძენი მოჩანს,
 შედგა გმირი და სტრიქონთა აკვანიდან
 გაანათა მზე-ოქტომბრის ცეცხლის დროშამ.

უღიანოვების ოჯახი

(მ. მ. პავლოვას ნაამბობი)

ვალოდია შვიდი წლის იყო, მე კი თერთმეტისა, როდესაც მათ ოჯახში მივედი და იქ დავიწყე ცხოვრება. ის იმ წელიწადს წავიდა სკოლაში, ჯერ კიდევ სრულიად პატარა იყო, და მარია ალექსანდრეს ასული პირველ ხანებში მე მავალეზდა სკოლამდე მიმეცილებინა იგი, მართო არ უშვებდნენ.

ის მკვირცხლი იყო, ცელქი, გასცდებოდა თუ არა ჭიშკარს, მოხედვასაც ვერ მოვასწრებდი, ისე გამისხლტებოდა, ზოგჯერ ენასაც გამომიყოფდა. განა დავეწეოდი?! ვიდგებოდი, ვიდგებოდი ჭიშკრის იქით და შემოვბრუნდებოდი სახლში.

— გააცილე ვალოდია?—მკითხავდნენ იქ ზოგჯერ.

— სკოლამდე მივაცილე, — ვიტყვოდი მე. გავიდა ერთი კვირა, მეორე, ჰო და ის მეუბნება:

— არასოდეს აღარ გამაცილო: სულერთია, არ გავივლი შენთან, მე პატარა არავარ, ძიძები არ მჭირდება!

ის კი ჯერ რვა წლისაც არ იყო. მეორე წელიწადს დამაწყებინა ანბანის სწავლა. ჯერ

მაჩვენებს, ყველაფერს მიაშობს, შემდეგ კი მეორე მეცადინეობისათვის გაკვეთილს მომცემს დასასწავლად.

მე კი ყოველთვის როდი მქონდა დრო სწავლისათვის: ან ჭურჭელს დარეცხავ, ან სადმე გჭირდება გარბენა—განა ცოტა საქმეა ოჯახში გასაკეთებელი! ის კი მეორე დღეს მიწყებს გამოკითხვას.

— ისევ არაფერი არ იცი, არ გისწავლია, რაც გაკვეთილად გქონდა!—მიწყრება.—კუთხეში დაყენება მოგიხდება, თუ კიდევ არ მოამზადებ გაკვეთილს!

და ხელახლა მიაშობს და ვანმიმართავს. ისინი მშვიდად, კარგად ცხოვრობდნენ, ბავშვები ჭკვიანები იზრდებოდნენ.

ყველანი ერთიმეორეზე უკეთესად სწავლობდნენ. მერე კი უბედურებამ შემოაღო კარები. დამახსოვდა ის დრო.

ერთ წელიწადს ზამთარში დავსაფლავეთ ილია ნიკოლოზის-ძე, ვალოდის მამა, მეორე წელიწადს კი მეორე დარდი გაჩნდა.

როდესაც დააპატიმრეს საშა (ლენინის ძმა), მარია ალექსანდრეს ასული მისმა მოკეთემ პეტერბურგში გაიწვია დეპეშით: ჩამოდი, ბავშვები განსაცდელში არიანო.

იმ დროს ანუშკაც იქ სწავლობდა და ისიც საშასთან ერთად აყო დაპატიმრებული, მოკეთემაც ამიტომ მოსწერა: ბავშვები განსაცდელში არიანო.

მარია ალექსანდრეს ასული გაემგზავრა პეტერბურგში. თბილი დარები დადგა — გაზაფხულზე ხდებოდა ეს საქმე, დიდმარხვაში. ჩვენკენ რომ რკინისგზა არ იყო, ცხენებით იყო საჭირო სიზრანს ჩასვლა. ცუდი სამგზავრო იყო იმ დროს; ვერც მარხილებით, ვერც ფორანით ვერ ისარგებლებდა. ორი ცხენი მოუკვდა, ვიდრე სიზრანამდე მიაწვდა. ცხენების საფასური გადაუხადა მეეტლეებს, დაბოლოს ფეხით, გამცილებელი გლეხებითურთ იარა. იარა წყალში, თოვლსა და ლაფში. მოცდის დრო აღარ იყო, ისე ჩქარობდა. არა სიხარულისკენ, არამედ მწუხარებისაკენ ეზიდებოდა მას მალი ფეხები.

წავიდა. და აი, სულ არა გვაქვს და არა გვაქვს ჩვენ იქიდან, პეტერბურგიდან, არავითარი ცნობა. ვუცდით. ვწუხვართ, ის კი იქ ჩალიჩობდა, ჩვენთვის არ ეცალა, უთუოდ.

და როდესაც საშა იქ სიკვდილით დასაჯეს, ხოლო ანუშკა გადაასახლეს პეტერბურგიდან, იმან ჩვენ არაფერი არ მოგვწერა, მხოლოდ გაზეთი გამოგზავნა.

და აი, ვალოდიამ — მაშინ ის უკვე დიდი იყო, გიმნაზიას ამთავრებდა იმ გაზაფხულზე — შეგვიკრიბა ჩვენ ყველანი, დღევანდელ დღე-

სავით მახსოვს, სალამოთი და წაგვიკითხა საშას შეხასებ...

ჩვენ ყველანი ავტირდით, ის კი ღვას ქვასავით, ტუჩები მოუკუმია, არ ტირის. მე ვეკითხები:

ვალოდია, რატომ არ ტირი? ნუთუ არ გენანება საშა?

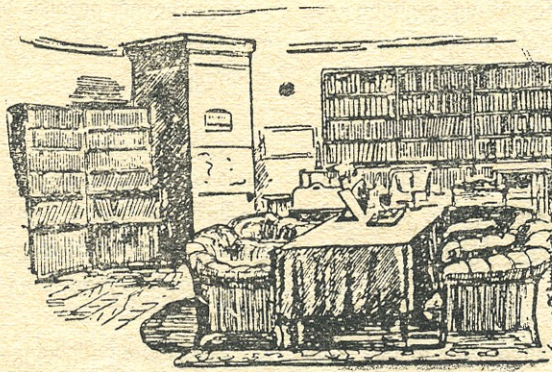
— მე ის ძალიან მენანება, მე შურს ვიძიებ, მიტომ არ ვტირი!

თვითონ კი ღვას, მუშტები შეუკრვას და ქუჩაში იყურება ფანჯრიდან.

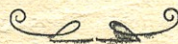
მე მაშინ გავიფიქრე: პოლიციელს ან გუბერნატორს ხედავს მეთქი: იმ ხანად ყოველ დღე საჩხრეკავად მოდიოდნენ ჩვენთან და ჩემ ბარგშიც კი ურევდნენ ხელებს...

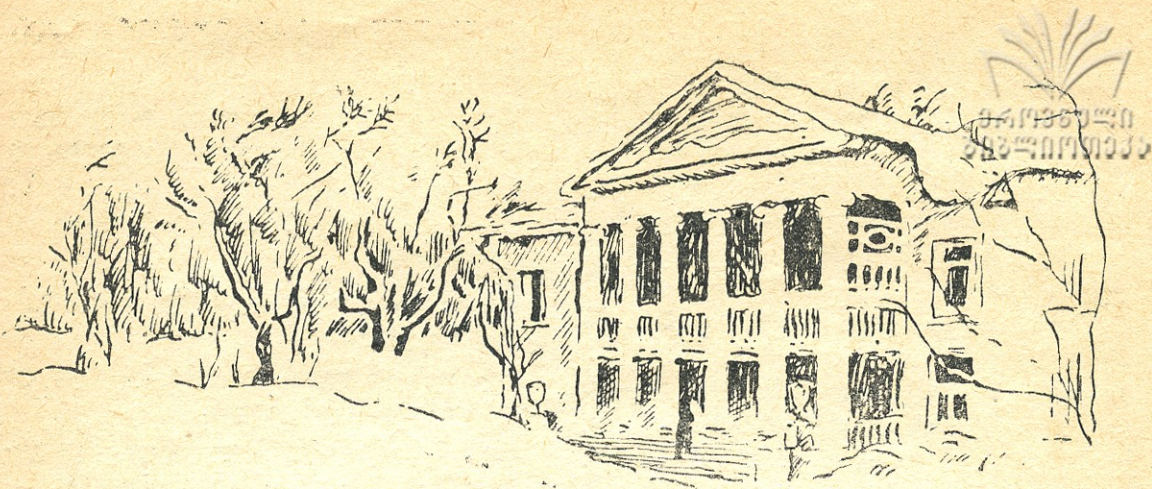
იმ წელიწადს გადასახლდნენ ისინი აქედან. შემდეგ ვალოდიამ ყაზანში დაიწყო სწავლა, მაგრამ დიდხანს არ ამყოფეს იქ, არაფრად ავდებდნენ იმას, რომ პირველი იყო ყველა საგანში, დააპატიმრეს და გამოორიცხეს უნივერსიტეტიდან, ხოლო მან თვითონ გაიარა მთელი კურსი და პეტერბურგს გაემგზავრა საცხოვრებლად. წინათ პეტერბურგი იყო, შემდეგ პეტროგრადი დაარქვეს, ეს უკვე ომის დროს, ახლა კი ლენინგრადი ჰქვია მისი პატივისცემისათვის, მისი ხსოვნისათვის, (და მარია პავლოვნამ ხელი გაიშვირა ვლადიმერ ილიჩის პორტრეტისაკენ).

ჩვენში იყო სიმბირსკი, გახდა ულიანოვსკი — ესეც მის პატივსაცემად. ახლა არავინ არ ეძახის სიმბირსკს, ყველა ულიანოვსკს უწოდებს. ლენინგრადიც ლენინის გამო ჰქვია.

ლენინის სამუშაო ოთახი.

შეხვედრა ვლადიმერ ილიჩთან

მ. კ. ბენდიკინა

ახლა მე სასოფლო-სამეურნეო არტელის კოლმეურნე ვარ, სოფელ გორკაში, უწინ კი ემუშაობდი საბჭოთა მეურნეობის ბაღებში, ვასუფთავებდი, თვალყურს ვადევნებდი, რომ გზები მოფენილი ყოფილიყო ქვიშით, რომ ყვავილნარი არ დაფარულიყო ბალახით.

ამას გარდა ოლქში მქონდა სახელი განთქმული, როგორც კალათების დამწველს.

იმ დროს ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინი გორკაში ცხოვრობდა. რადგანაც ავად იყო, მას არ აძლევდნენ გაზეთების კითხვის უფლებას. მოწყენილობის გამო, ვლადიმერ ილიჩმა მოიფიქრა შეესწავლა კალათების დაწვნა.

ვლადიმერ ილიჩმა უთხრა კომენდანტს, მისთვის მოეძებნა კაცი, რომელიც კალათებს წნავს. კომენდანტი მოვიდა ჩემთან და მიუბნება:

— ვლადიმერ ილიჩი გეძახისო თავისთან.

მე შემეშინდა, ვეკითხები გოგოებს ჩემი ბრივადიდან:

— ხომ არაფერი ვილაპარაკიათ? მე რატომღაც ვლადიმერ ილიჩი მიბარებს.

გოგოები კი მიპასუხებდნენ:

— ცუდი შენზე არაფერი გვითქვამს და არც გვიფიქრია.

მე ნაბიჯსაც არ ვდგამ, სულ ვიციდი, რო-

დის დამიძახებს ვლადიმერ ილიჩი. კომენდანტი მოდის.

— აბა, წამოდი, — მეუბნება, — ბენდერინა.

წავედით. ძალიან ვლეღავდი. შევედით სახლში. ვაღებ კარებს, ვლადიმერ ილიჩი კი თვითონ მოდის შესახვედრად.

— გამარჯობათ, ამხანაგო!

— გამარჯობათ, ვლადიმერ ილიჩ!

ვლადიმერ ილიჩმა ხელი ჩამომართვა. ლაპარაკობს ისე უბრალოდ, გულწრფელად, სკამი დამიდგა.

— ჩამოჯექით.

ვჯდები. ვლადიმერ ილიჩმა დამიწყო გამოკითხვა, როგორ ვწნავ კალათებს. ყოველგვარი შიში გაიფანტა ჩემში. შევთანხმდით ილიჩი და მე, რომ პირველი გაკვეთილი გვექნება ამავე დღეს, როგორც კი მოვრჩები ჩემს საქმიანობას.

მუშაობის შემდეგ გავიქეცი მდინარეზე, დავიწყე წნელის მოქრა, სამი რკალი გავაკეთე კალათებისათვის, ჩემთვის კი ვფიქრობ:

როგორ ვილაპარაკებ ვლადიმერ ილიჩთან, ის დიდი კაცია, მე კი წერაკითხვის უცოდინარი დედაკაცია.

მივედი აივანთან, ვლადიმერ ილიჩი კი უკვე მელოდება. მაგიდა დგას, ორი სკამი, დანა

დღეს. ვჯდები. ვლადიმერ ილიჩმა თვითონ გამოხსნა წნელი, დაიწყო გასხვება. ეტყობოდა, დიდი ხალისით მოეკიდა საქმისათვის ხელი: ალაგებდა წნელს, დიდებს—დიდებთან, პატარებს—პატარებთან, მე კი ამ დროს ვწნავდი კალათს.

ვმეცადინეობთ დღეს, ხვალ... ბოლოს ვლადიმერ ილიჩი მეუბნება:

— ეს საინტერესო არაა. თქვენ წნავთ, მე კი გიყურებთ, მომეცი, მე თვით დავწნავ.

მე გადავეცი დაწნული კალათი ვლადიმერ ილიჩს. ვლადიმერ ილიჩი შეუდგა მის მოწვნას, მე კი ახალი დავიწყე. ერთი კვირის შემდეგ ვლადიმერ ილიჩი გაცხარებული მუშაობდა. მშვენიერებაა, როგორი კალათები გამოდის, მაგარი და სწორი!

მოგვიახლოვდა ნადეჟდა კონსტანტინეს ასული, გვეუბნება:

— დამიწანით მოზრდილი კალათა, რომ იმით სოკოზე წასვლა შემეძლოს.

უნდა გითხრათ, რომ ვლადიმერ ილიჩსაც და ნადეჟდა კონსტანტინეს ასულსაც ძალიან უყვარდათ სოკოების მოკრეფა.

მე როგორც კი ვიპოვნიდი პარკში სოკოს, მაშინვე მიმქონდა ლენინთან.

დავიწყე სოკოებისათვის დიდი კალათის დაწვნა. იმისათვის კი საჭიროა მაგარი წნელი. დავიწყე გაყრა, წნელი კი გაწყდა და მკერდთან წამოვდგა ვლადიმერ ილიჩს. მე შიშით გავშეშდი, ვლადიმერ ილიჩმა კი შემომხედა და აღერსიანად გამიღიმა.

— თქვენ ნუ გეძიხათ, ისე ვერც ერთი შეგირდი ვერ გადარჩება, რომ არ მოხვდეს.

ის კალათა დღემდეც ლენინის სახლშია.

ყოველდღე არანაკლებ ორი საათისა ვმეცადინეობდი ვლადიმერ ილიჩთან. სამი კვირის შემდეგ, როცა ვლადიმერ ილიჩმა ისე შეისწავლა კალათების დაწვნა, რომ ჩემზე ნაკლებ როდი წნავდა, ჩვენს მეცადინეობასაც ბოლო მოვლო.

სწავლებისათვის ფულის აღება არ მოვისურვე: ჩემთვის ისედაც უდიდესი ბედნიერება იყო, რომ ყოველდღე ვხედავდი ლენინს. ლენინი მეკითხება:

— რა გაჩუქოთ იმისათვის, რომ კალათების დაწვნა შემასწავლეთ?

მე კი ვუპასუხებ:

— რასაც მაჩუქებთ, იმაზე ვიქნები მადლობელი.

— რა გნებავთ? — შემეკითხა ვლადიმერ ილიჩი.

მე რა ვიცი, რა ვუპასუხო. ჩემთვის ყოველგვარი ნივთი მისგან ძვირფასია. სახლში დასა და მეგობრებს შევეკითხე, ისინი კი მეუბნებიან:

— რაც გაჩუქოს, ის აიღეო. ამრიგად, მე არაფერი არ ვუთხარი ლენინს, მაგრამ მან თვითონ მოიფიქრა: მშვენიერი საკოსტუმე ქსოვილი მაჩუქა.

ამ კოსტუმში დღესაც გამოვდივარ ლენინის სალამობებზე. გაიცრიცა, აღარ ვარგა, ჩემთვის კი ძვირფასია, როგორც ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის სახსოვარი.

თავისუფლების ზარს

[1905 წელი]

ავებტიკ ისააკიანი ბამოჩენილი სომეხი კოეტიბა. მის კალას ეკუთვნის მრავალი მიმწი-
დველი და ღრმადინაასინანი ლექსი და კოევა. ამიჯომ ის კალიან შუპარს მკითხველს, იგი
დიდი კოკულარობით სარბელოზს ხალხში.

ამა წლის იანვარში 65 წელი შესრულდა კოეტიბის დაბადებიდან. ეს თარიღი სიყვარულით
აღნიშნა მთელმა საბჭოთა კავშირმა.

კავკასიონის მაღალ ქედიდან,
თავისუფლების ზარო, დარეკე!
გრეგინით, გრილით, იმ სიმადლიდან
გაჰყეე ბუმბერაზ მასისის მთამდე.

შურისძიების და ამბოხების
მრისხანე სიტყეებს ამქუხარებდე,
ხალხთა უფლების, თვითმართველობის,
კავშირთ-კავშირის ჰანგებს უმღერდე!

მთებიდან ქოხებს, ხევიდან ხეეებს,
გულთაგან გულებს ხმა მძღედ სწვდებოდეს
და ამბოხების ძლიერი მცნება
უხმოდ არასდროს არა ქრებოდეს.

ფრთები შეისხით, ამბოხნო სულნო!
მძღავრად, ზრიალით დაგრეკოთ ზარი,
თავისუფლების გრძნობით აღვისილი
აღდგეს კავკასი და აღდგეს ბარი!

იგრეგინე, ზარო, და გააღვიძე
მთები და ზღეები სწრაფი გაფრენით,
გაშაღეთ ფრთები თქვენ, მთის არწიენო,
მძინარნო ლომნო, აიფაფრენით!

სომხურიდან თარგმნა

შაჰრო ნავთლულელმა.

ჩენი ჟურნალის მკითხველები უკვე იცნობენ „პიონერის წიგნაკს“, რომლის პირველი
ნომერი დაიბეჭდა „პიონერის“ 1940 წლის № 12-ში.

ახლა ვათავსებთ წიგნაკის № 2-ს.

მოგაგონებთ მის გამოყენებაზე: ჟურნალის 7, 8, 9, 10 გვერდები სუფთად ამოიღეთ ჟურ-
ნალიდან, ისე რომ ის არ დაიფურცლოს, შემდეგ ამოღებული ფურცლები მოკეცეთ მე-7 გვერდზე
გაველებულ ჯერ ჰორიზონტალურ, შემდეგ ვერტიკალურ ხაზზე — მიიღებთ პატარა წიგნაკს.

რედაქცია.

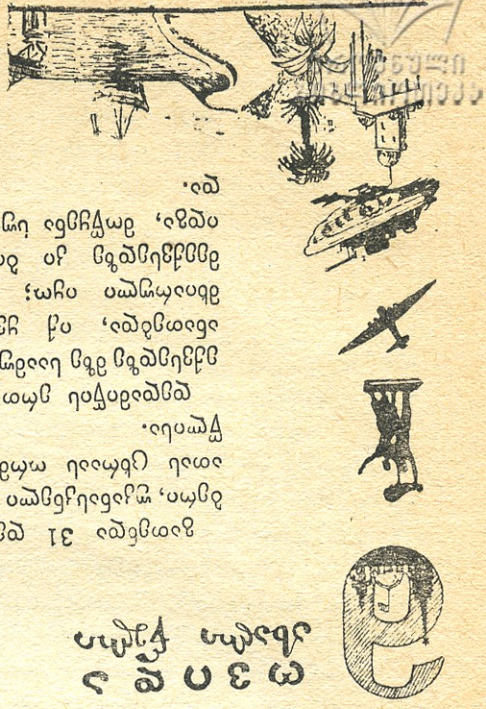
•ემყიდველები ვისაჲ
ივსებ ვეფხვად 'ახს ყდ თამსედაშასკად რს
რსინთეცე რინსად 'აგნწი თამსაყბ სვერს
-რე ლამსწი რსრამჲყადრე ლამსიდე 'რსმადრე
-ლადრს სველამარე რსმსდედმ რსყდრსწმ

•ემად
-მბე სრე რსვერსთად რისმმდედ ვეფხვად
'რ-რსდრწად რსამჲ აშანრე რე ახს რს
'სვერს რსდრსვერსედე რსმდრსმსწადრე აწრე
-მე—'სალამსწადრე ლმგს სრე 'ლმსადრე —

•სწადრე ლამსმ თსდრსემადმ მდ
მლამსმდედრე რსმსდედ 'მდეაწე თამსმსწად
-რემ თამსმსწადრე სე 'რდთსწე თამსმსწადრე
რსმდრსმსწადრე მსრეს რსმმ სყასე

•ადრედედ ვისაჲრ ლრეად
'ადრსმ თამსაყბ თს სველამსყ რსსე 'თმ
-ლადრე რისრად მდ სმადრე რსად 'აშანსმ
-რე რსად 'მდეაწე თამსწი რსად რსმადრე
'მდედრე რსწად რე 'მსათყნრე რსყასად

•რსწადრე რსდრსმსმსყ
ახსმად მდ რსწადრე ადმ რისმსდე

•ემ
-მსმსწადრე რსმსწად 'რსმს
თმვად თს მდმრსწმს
თმად 'ახს თამსადრე
ლამსწი წს 'მდრსადრე
მადრსდედრე მდ მდმრსწმ
-მე თყმ რსმსდედმ

•რსამჲ
თმადრე რისადრე რსად
სმმ თამსწე რისწმ 'სყმდე
-რსწმ [E] ლმგსადრე

სყმსწადრე
რ მ ს ე ა

სამი წერილი ერთი რგოლიდან

(თბილისი, რკ. გზის მე-7 სკოლა, I რაზმის I რგოლი).

I წერილი

ხველაფარში ფრიალი

მოსწავლეებმა ზარის დარეკისთანვე
დაიკავეს ადგილები. მალე მასწავლებე-
ლიც შემოვიდა.

— რვეულები!— ჩამჲურჩულა ჩემმა ამ-
ხანავმა.

მართლაც, მასწავლებელს რვეულები
მოჰქონდა. ჩვენ ორიოდ დღის წინ ჩა-
ვატარეთ კლასში წერითი სამუშაო.

ბავშვები გულისფანქვალთ ველო-
ლით ნიშნების ნახვას. მასწავლე-

დღე მიიწურა... მთა-გორაკებიდან ლა-
მის ნისლი ჩამოწვა... ათას ცხრაას ორ-
მოცი წელი უკანასკნელ საათზე დაყრ-
დნობილი გამოცხადდა დროსთან.

— მიამბე, რა ვაკეთებ?— უბრძანა დრომ.
— საბჭოთა კავშირის ხუთი ძმა
შეემატე: ლიტვა, ლატვია, ესტონეთი,
მოლდავეთი და კარელია-ფინეთი!
ადგილობრივი საბჭოების არჩევნები
ჩავატარე!

— კარვია.— ჩაურთო დრომ.
— ქალაქები გავალამაზე, უფრო გა-
ვაუმჯობესე მშრომელების ბედნიერი ყო-
ფა-ცხოვრება. დაასრულა თქმა ძველმა
წელმა.

... და ათას ცხრაას ორმოცდაერთმა
წელმა, ფართოდ გაალო ქვეყნის წინა
კარები. თავის უფლებებში ჩადგა ახალი
წელი გულსავსე დიდი ენერგიით, ახალი
მიზნებითა და სურვილებით...

გამარჯვების სალამი და ჩვენი წვლი-
ლი მიუძღვნათ მას!

გურაბ ჭუმბურიძე

ქუთაისი, სოფ. ქვედასიმონეთის სკოლა.

ა. ქოქია

რეზომ ისაუბმა თუ არა, წიგნებს წაავლო ხელი. ერთხელ კიდევ გადაავლო თვალი გაკვეთილებს და კარში გამოვიდა. პარმაღზე შედგა და ილლიაში წიგნებამოხრილმა ირგვლივ მიმოიხედა.

შემოდგომის ღრუბლიანი დილა იყო. მთებიდან გუნდ-გუნდად დაძრული შავი ღრუბლები ქვევით მოიწვედნენ.

რეზო სტენით გაჰყვა რკინისგზის ლიანდაგს სკოლისაკენ. შორიდან მატარებელი გამოჩნდა. ორთქლმავალი კვილით იკლებდა არემარეს და წინ მოიწვედა.

ქშენით ჩაიარა.

ორთქლმავლის ფანჯრიდან თავგამოყოფილ მემანქანეს რეზომ შურით შეხედა, თავი გაიქნია. ორდენოსანი მემანქანე, ბაბუა ნიკოს შვილი ალექსი, გაახსენდა. ზაფხულში ხშირად დადიოდა მასთან რეზო. სოფელში დასასვენებლად ჩამოსული ალექსი უყვებოდა მას თავგადასავალს. ჯერ სახალხო მატარებელი დაყავდა, შემდეგ კი, როცა წითელ არმიის გაიწვიეს, სამხედრო მატარებლის, ჯავშნოსნის მემანქანე იყო, ფინეთის ბრძოლაში გმირობისათვის წითელი დროშის ორდენი მისცეს.

— ჰე, რა კარგია! — წაილაპარაკა თავისთვის.

— ვის ესაუბრები, რეზო? — მოისმა ზურგიდან. რეზომ ხმაზე იცნო თანწეზრდილი მეგობარი, გაღმელი გივი.

— შენა ხარ? — მობრუნდა რეზო და ღიმილით მიესალმა ამხანაგს. — რად არ მოხველ გუშინ ჩვენსა? ამოხსენი ის მაგალითი?

— ძნელი ამოსახსნელი კი იყო, — თქვა გივი, — მაგრამ მაინც ამოვხსენი.

— მეც, მაგრამ მეექვება რატომღაც.

— იცი, რას გეტყვი! ბევრი ვიმუშავე რუსულში ამ ზაფხულს. მე ხომ მარტო მაგ საგანში მაქვს კარგი, შენი დახმარებით მინდა მეც ფრიადზე ჩავაბარო. აი მაშინ კი ფრიადოსანთა დაფაზე შენს გვერდით გავიჭიმები, — ღიმილით თქვა გივი და მოუსვენარი თვალები ირგვლივ ააცეცა.

— კარგად ვიფიქრია. ჩემგან დახმარებას ელოდე, — დაამედა რეზომ.

რამდენიმე ნაბიჯი ღუმილით გაიარეს.

— გივი! — თავი ასწია რეზომ, — სკოლას რომ დაამთავრებ, რომელ დარგზე შეხვალ უმაღლესში?

— ეე! რა დროს დამთავრებაა, სამი წელიწადი კიდევ გვინდა საშუალო სკოლის დამთავრებამდე. აი მაშინ კი მესმის! — წამოიძახა გივი.

— არა, მაინც საით გაქვს მისწრაფება? — არ მოეშვა რეზო.

— ქარხნისაკენ. მამაჩემი ხომ ზეინკალია, მექანიკოსი გამოვალ. დაზგებს რომ ავამუშავებ, გვერდში რომ მოვუდგები, რა სჯობია იმას! შენა? — ჰკითხა ბოლოს გივი.

— მე? მე მემანქანე უნდა გამოვიდე.

გადაქრით უპასუხა რეზომ.

მეგობრები სკოლის ეზოში შევიდნენ საუბრით. მალე ზარის ხმაც გაისმა.

დერეფნებში მასწავლებლების საქმიანი ფუსფუსი იყო, ისინი მოწაფეებს სკოლის კლუბში უყრიდნენ თავს.

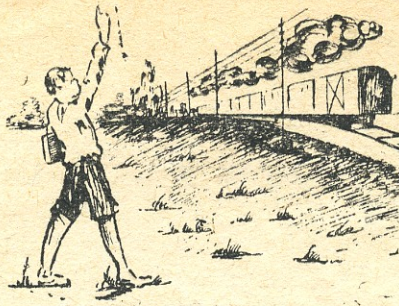
— რა ამბავია? — იკითხა რეზომ.

გივიმ მხრები აიჩიხა.

დირექტორმა გაზეთი მა-
გდაზე გაშალა, მოწაფეებს
გადახედა და დაიწყო:

— ყმაწვილებო! შრომითი
რეზერვების განმტკიცების
მიზნით მთავრობამ გამოუშვა
დადგენილება სახელოსნო,
რკინიგზის სასწავლებლები-
სა და საფაბრიკო-საქარხნო
სკოლების შესახებ.

აქ დირექტორმა მოკლედ განუმარტა მოწა-
ფეებს ამ სასწავლებელთა მნიშვნელობა, მი-
ღების პირობები, სწავლის ხანგრძლივობა.

რეზო და გივი სიხარულით მისჩერებოდნენ
დირექტორს, გულდასმით უგდებდნენ ყურს.
სიტყვა ითხოვა რეზომ.

— სიტყვა ეძლევა მეშვიდე კლასის ფრია-
დოსან მოწაფეს, რეზო ნაპირელს, — გამოაც-
ხადა დირექტორმა.

რეზო აჩქარებით მივიდა მაგიდასთან, გაბრ-
წყინებული თვალებით გადახედა მეგობრებს.

— ამხანაგებო! — დაიწყო მან, — მე მეტად
გახარებული ვარ ჩვენი საყვარელი მთავრობის
ამ დადგენილებით! ამ დადგენილებამ ჩემსა
და ჩემი ამხანაგების ოცნებას ფრთები შეას-
ხა. მე დიდხანია ვფიქრობდი ასეთ სასწავ-
ლებელზე, რომელიც ჩვენ ცხოვრებისათვის
საგზურს მოგვცემს. მემანქანედ გახდომა ჩემი
დიდხნის ოცნებაა. მე წავალ ამ სასწავ-
ლებელში. სიტყვას გაძღვეთ, რომ იქაც ფრია-
დოსანი ვიქნები!

რეზო ლელავდა. მის ყოველ გამოხედვაში
განუზომელი სიხარული იხატებოდა. უცებ
წელში გაიმართა, წარბი გახსნა და ამაყად
დაიძახა:

— გაუმარჯოს საყვარელ სტალინს! — და აჩ-
ქარებით მოშორდა მაგიდას. კლუბში ტაშმა
იგრილა.

— მაშ მივიღივართ, გივი? — ეუბნებოდა გზა-
ში რეზო გივის.

— რა ვიცი, მშობლები რას იტყვიან!
რეზომ, იმავე საღამოს კოლმეფურნეობის სა-

მუშაობიდან დაბრუნებულ
მამას გაუზიარა თავისი სი-
ხარული.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

* *

გამწვევმა კომისიამ რეზოს
მამის თხოვნა — მიეღოთ მისი
შვილი რკინიგზის სასწავლე-
ბელში — დააკმაყოფილა. რე-
ზო მიიღეს. წასვლის დღე

მოახლოვდა. რეზომ სკოლაში შეიარა, მასწავ-
ლებლებსა და ამხანაგებს გამოეთხოვა.

სალამოთი რკინიგზის სადგური მოწაფეებით
აივსო, თბილისში მიმავალ მატარებელს ელოდ-
ნენ. ზოგი მიემგზავრებოდა, უფრო მეტი კი
ამხანაგებს აცილებდნენ. მოხუცი რკინიგზე-
ლი მიმავალთ სიაში აღნიშნავდა.

რეზომ უცებ თვალი მოჰკრა გივის, დედ-
მამას მოშორდა და მასთან მიიჭრა.

— გივი! შენც? — აჩქარებით ჰკითხა.

— მაშ ჩამოგრჩებოდი? — ღიმილით უთხრა
მან და მეგობარს მოეხვია.

— საქარხნოში მიდიხარ?

— კი.

შორს ორთქლმავალმა იკივლა.

მატარებელი ჩამოდგა. ირგვლივ ჩოჩქოლი
ატყდა.

— მშვიდობით, დედი! — ანთებული თვალე-
ბით ეუბნებოდა დედას რეზო.

დედა სიყვარულით მკერდში იკრავდა
შვილს.

— ქკვიანად იყავი, შვილო, თავს გაუფრ-
თხილდი, — არიგებდა მამა.

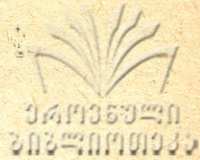
მატარებელი დაიძრა.

რეზო, გივი და სხვა ყმაწვილები ფანჯრი-
დან უქნევდნენ ხელს ბაქანზე დარჩენილ
მშობლებს, და-ძმებს, ამხანაგებს...

მატარებელმა სვლას უმატა.

— წავიდნენ ბიჭები... წავიდნენ... ცხოვრე-
ბისათვის საგზურის მისაღებად, — სიამოვნე-
ბით ჩაილაპარაკა ჭალარა მასწავლებელმა და
ნელი ნაბიჯით აჰყვა სოფლის აღმართს.

(მოიხროშე პიონერის ჩანაწერიდან)

გიორგი ვალახაძე

ღიღიმი

ეს-ეს არის გათენდა. დღეს კვირაა, მაშა-საღამე, დასვენებაა, მაგრამ ჩვენს სკოლაში მაინც მოწაფეთა მხიარული ჟივილხივია. ასე აღრიანად მოსულან ბავშვები და მოუტანიათ არა წიგნები, არამედ... შაშხანები, რფოლვრები, ტყვიამფრქვევები, ყუმბარები... მაგრამ განა მართლა ნამდვილი შაშხანები ან ყუმბარები? არა, ესენი მათ მიერ გაკეთებული ხის შაშხანებია, ხის ყუმბარებია, ხის რე-ვოლვრებია! შორიდან კი რომ დაინახოთ, სწორედ ნამდვილი იარაღები გეგონებათ, ისე ჰგვანან ერთმანეთს, როგორც ტყუპები.

ჰოდა, მოსულან ბავშვები ასე აღრიანად და შეიარაღებულან შინააკეთი საჭურველით. მათ სახეზე სიმხნე და სიხარულია. ეტყობათ: საღლაც უნდა წავიდნენ, რაღაც ამბავი უნდა გაიგონ.

და უცებ, თითქოს მოულოდნელად, ხმა გავრცელდა: აქედან შორს, მთაწმინდის და-სასრულს, ვაკეში „მტერი“ გამოჩნდა, უნდა წავიდეთ, გავანადგუროთო...

— სმენა! — გაისმა მეთაურის ბრძანება.

ბავშვები დაეწყენენ ოცეულუბად, ასეულე-ბად.

— საცა „მტერი“ კარს მოგვადგება, უნდა წავიდეთ, შევებათ, იერიშით ავიღოთ მათი სიმაგრეები! — გამოგვიცხადეს ჩვენ.

მზახე

წავედით!

მწყობრით დავტოვეთ ჩვენი სკოლის ეზო, მეთვრამეტე სკოლის ეზო, ჯერ ერთმა ასეულმა, მერე მეორემ, მერე მესამემ...

წავედით, მაგრამ არა ერთი გზით. ზოგი პირდაპირ დიდ ქუჩას დაადგა, ზოგი ვიწრო მიხვეულ-მოხვეულ ქუჩებს, ჩვენ კი დავეშვით ზოოპარკის კარისაკენ, ჩავედით ვარაზის ხევში და იქიდან ავეყვით ხევ-ხევ.

გზაში ჩუმად მივდიოდით, სულგანაბულნი. ალაგ-ალაგ, საცა ბუნებრივი საფრები თხელ-დებოდა, გავწვებოდით მიწაზე და ხოხვით მივდიოდით წინ, ისე ვეხამებოდით გარემოს, რომ შორიდან ძნელი შესამჩნევი ვიქნებოდით.

ასე ვიარეთ, ვიარეთ. ბოლოს მივაღექით ერთ მთას. შევჩერდით.

აი იქ, იმ მთაზე, დგას „მოწინააღმდეგე“, მეთხუთმეტე სკოლის მოწაფეობა, დგას და, რა-ღაც არ უნდა დავგიჯდეს, უნდა დავამარცხოთ. ასეთია ჩვენი ამოცანა!

მზვიკაპეპი

საჭიროა გავიგოთ, სად არის „მტერი“, როგორ არის განაწილებული, როგორი ძალა აქვს. მაგრამ რანაირად უნდა გავიგოთ? პირ-დაპირ რომ მივიდეთ, დაგვინახავენ და შემო-გვიტევენ, მზვერავები რომ გავგზავნოთ, მა-შინ.. მაშინ შეიძლება საიდუმლოების გაგე-ბა, მაგრამ აქ ერთი უხერხულობაა: თუ ჩვეუ-ლებრივი ტანისამოსით წავიდა მზვერავი, მას ხელად შეამჩნევენ და დაატყვევებენ.

აქაც საჭიროა შეხამება. ჩვენც მოწაფე ტიგრან შეხულოვს ჩავაცვით გლეხის ტანი-ხამოსი და დავალემა მივეცი. სულ გამოცე-ვალა ტიგრანს იერი. სხვა დროს, სხვა გარე-

მოებაში ასე ჩაცმულ შახულოვს ვერც მისი ახლო მეგობრები ვიცნობდით.

წავიდა ტიგრანი, მიეფარა თვალთავან, ჩვენ კი ვდგევართ და ვუცდით მის დაბრუნებას, ახალ ამბავს.

არ გასულა ათი წუთიც და ვხედავთ: შახულოვს „ტყვე“ მოჰყავს, მეთხუთმეტე სკოლის მოწაფე.

— აა, ტიგრან, ტიგრან! — მივაძახეთ შახულოვს, — ეს ვინ არის?

— განა კითხვა უნდა? — დაიწყო შახულოვმა, — ტყვე არის, ტყვე! წავედი აქედან, მივდივარ, მივდივარ... ერთიც ვნახოთ, შემომხვდა ეს ბიჭი.

— ეი, ამხანაგო, — მეუბნება, — როგორც გეტყობა, მახლობელი სოფლიდან იქნები, აქ გზები გეცოდინება, მითხარი, სად არიან დაბანაკებული ბავშვები.

— მე გიჩვენებ შენ კარგ გზებს მეთქი, — გავიფიქრე და ასე მივმართე ამ ბიჭს:

— წავიდეთ, მეც იქით მივდივარ, მათთან მივიყვან-მეთქი.

ბიჭი წამომყვება და, როგორც ხედავთ, კიდევ მოგიყვანეთ აქ.

— შახულოვ, — მიმართა კომისარმა, — მადლობას მოგახსენებთ წარმატებისათვის, მაგრამ შენ კიდევ წახვალ დაზვერვაზე.

წავიდა მზვერავი შახულოვი, მას გაჰყვა ავთანდილ ჯანდიერიც, — მზვერავი-მოკავშირე.

მალე მათ რამდენიმე ტყვე მოგიყვანეს, გამოარკვიეს „მოწინააღმდეგის“ ადგილსამყოფელი, უკან მშვიდობით დაბრუნდნენ.

ნინ. მხვარაპარისაქანი

ახლა ყველაფერი გამორკვეულია, ვიცით, სად არის „მტერი“, ვდგავართ და მოუთმენლად ველოდებით ბრძანებას. მაგრამ რატომღაც აყოვნებენ. ჩვენ კი წუთი საათად გვეჩვენება. მაგრამ აი უეცრივ გაისმა:

— იერიშზე, ამხანაგებო!

თქმა და დაქვრა ერთი იყო. ჩქარი, მწყობრი ნაბიჯით გავემართეთ წინ, მწვერვალისაკენ. ჯერ მთის კალთები ავიარეთ და რალაც უჩვეულო ძალას ვგრძნობთ. თითქოს

მართლაც მტერზე მივდიოდეთ, თითქოს მართლა ომში ვიყოთ და ვიცავდეთ დედა-სამშობლოს.

არცერთი ხმაური, არცერთი უწყობა; წყნარად მივყვებით აღმართს. პირველი ათეულის მეთაურს ვახტანგ მუსხელიშვილს ისე შეხამებულად მიჰყავს მოიერიშეები, რომ, ალბათ, „მოწინააღმდეგე“ დიდხანს ვერ შენიშნავს. ასევეა ფარნაოზ მამულაშვილის ასეულის.

ჩვენ არ გვეშინია. მაშველი ძალები კიდევ უკან გვყავს. აი, მაგალითად, მთის კალთებზე კავალერისტთა ოცეულია დარჩენილი, ვხედავთ: ტაიქები ტოკავენ, თითქოს მათაც სურთ ნორჩი მხედრებითურთ გამოგვეყვინ კვალდაკვალ.

და გული სიმხნით გვევსება, ძალა და გამბედაობა გვემატება. ვერავინ დაგვიდგება წინ!

ამრიგად რამდენიმე ნაბიჯზე მივუახლოვდით მოწინააღმდეგეს. ამ დროს ქვევიდან ცეცხლის ალი აიჭრა და სულ მიღლა-მიღლა წავიდა.

ეს მაშხალაა და იმას ნიშნავს, რომ შეტევაზე უნდა გადავიდეთ. ამოქმედდა ჩვენი ტყვიამფრქვევები, შახანები, რევოლვრები... დაიძრნენ კავალერისტებიც...

რა თქმა უნდა, „მოწინააღმდეგე“ კარგად გაიგო ყოველივე ეს და კონტრიერიშზე გადმოვიდა.

ორ საათსა და ათ წუთსა

ნუთუ ისინი დაგვამარცხებენ? შეიძლება ასეც მოხდეს! მართალია, ჩვენ, წესისამებრ, გაცილებით მეტრიცხოვანი ვართ, მაგრამ „მოწინააღმდეგეს“ შეუძლია დაადუმოს ჩვენი ტყვიამფრქვევები, გადაგვიჭრას გზები და კიდევ უკუშეგვაქციოს.

ჩვენებს აბ უნდათ დამარცხება, მიდიან წინ და ყოველწამს „ატყვევებენ“ მეთხუთმეტე სკოლის მოწაფეებს. აი ოთარ მგელაძემ ასმეთაური „შეიპყრო“.

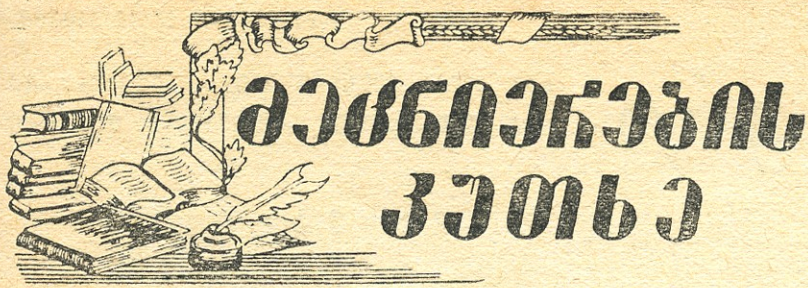
ძალა ეცლებოდა მოწინააღმდეგეს, მაგრამ მანც იბრძვის. არის ერთი ფაციფუცი, ორომტრიალი... კიდევ ცოტახანი... და ჩვენ ვიმარჯვებთ.

უკვე ორი საათი და ათი წუთია.

პროფ. მ. შალაშვილი

როგორ სჭობია თვეღა

ბავშვებო, თქვენი საქმე თქვენვე გადაწყვიტეთ! წაიკითხეთ აქ ჩამოწერილი რიცხვების სახელები და შეადარეთ ერთმანეთს:

1	2	3
1 ერთი	1000 ერთი ათასი	10 ათი
2 ორი	2000 ორიათასი	20 ოცი
3 სამი	3000 სამიათასი	30 ოცდაათი
4 ოთხი	4000 ოთხიათასი	40 ორმოცი
5 ხუთი	5000 ხუთიათასი	50 ორმოცდაათი
6 ექვსი	6000 ექვსიათასი	60 სამოცი
7 შვიდი	7000 შვიდიათასი	70 სამოცდაათი
8 რვა	8000 რვაათასი	80 ოთხმოცი
9 ცხრა	9000 ცხრაათასი	90 ოთხმოცდაათი

ხედავთ, პირველი და მეორე სვეტების რიცხვები როგორ მარტივად იკითხება! სულ სხვაა მესამე სვეტის რიცხვების სახელები. ცხადია, უმჯობესი იქნებოდა, რომ მესამე სვეტის რიცხვთა სახელები შემდეგნაირად ყოფილიყო:

10 ერთიათი	60 ექვსიათი
20 ორიათი (ან ოცი)	70 შვიდიათი
30 სამიათი	80 რვაათი
40 ოთხიათი	90 ცხრაათი
50 ხუთიათი	

ასეთი თვლა ბევრად უფრო მარტივი იქნებოდა. ასეთი თვლა ახალი რამ არ იქნებოდა: ჩვენი ენა მიჩვეულია უკვე ასეთ გამოთქმებს.

რიცხვების დღეს არსებული წაკითხვის წესით, მაგალითად, რიცხვი 50 რომ წავიკითხოთ, ჯერ უნდა ვიანგარიშოთ: რამდენ ოცეულს შეადგენს; რამდენი ათეული დაგვრჩება ოცეულების გარეშე და მიღებული ოცეულები და ათეულები უნდა შევაჯამოთ.

ახლა წარმოვიდგინოთ უფრო რთული შემთხვევები, მაგალითად: გვითხრეს დავწეროთ რიცხვი: ო რ მ ო ც და ა თ ე ქ ვ ს მ ე ტ ი .

ეს მთელი ამოცანის გადაწყვეტა! აი როგორი ამოცანა მოგვეცემა დასაწერად:

$$(2 \times 20) + (10 + 6) = 40 + 16 = 56.$$

ეს წვალეზა სრულებით საჭირო არ იქნებოდა იმ შემთხვევაში, თუ რიცხვების გამოთქმას ისევე ვაწარმოებთ, როგორც ისინი წერია, ე. ი. ათეულთა წესით. ამ შემთხვევაში ჩვენც გვეტყოდნენ: დაწერეთ რიცხვი ხ უ თ ი ა თ ე ქ ვ ს ი და ჩვენც მაშინვე დავწერდით 56.

გამომდინარე აქედან, მე უფრო სწორად მიმაჩნია ვწეროთ და გამოვთქვათ შემდეგნაირად:

- 20 ოცი (ან ორი ათი)
- 21 ოცდაერთი (ან ორიათერთი)
- 22 ოცდაორი (ან ორიათორი)
- 23 ოცდასამი (ან ორიათსამი)
- 24 ოცდაოთხი (ან ორიათოთხი)
- 25 ოცდახუთი (ან ორიათხუთი)
- 26 ოცდაექვი (ან ორიათექვსი)
- 27 ოცდაშვიდი (ან ორიათშვიდი)
- 28 ოცდარვა (ან ორიათრვა)
- 29 ოცდაცხრა (ან ორიათცხრა)

მა გ რ ა მ ა უ ც ი ლ ე ბ ლ ა დ:

30 სამიათი	40 ოთხიათი	60 ექვსიათი
31 სამიათერთი	41 ოთხიათერთი	61 ექსიათერთი
32 სამიათორი	42 ოთხიათორი	70 შვიდიათი
33 სამიათსამი	...	71 შვიდიათორი
...
...	49 ოთხიათცხრა	80 რვაათი
38 სამიათრვა	50 ხუთიათი	90 ცხრაათი
39 სამიათცხრა	51 ხუთიათერთი	99 ცხრაათცხრა...

ბავშვებო, ხომ ხედავთ, როგორ მარტივდება და ადვილდება თქვენთვის რიცხვების თვლა და წერა.

ამ საკითხზე უკვე ბევრია დაწერილი. მოაწოდეთ რედაქციას თქვენი აზრიც. გახსოვდეთ, რომ სწავლა ისეთი წესით უნდა მიმდინარეობდეს, რომელიც უადვილებს აღამიანს ცოდნის შექმნას.

პიონერი

საქ. აღკვ. ცენტრალური კომიტეტისა და
საქ. განსახორციელებელისა ერთობისი შურნალი

№ 1

ი ა ნ ვ ა რ ი 1941 წ.

„ПИОНЕРИ“

Журнал Центр. Комитета ЛКСМ Гр. и Наркомпроса Грузии (на грузинском языке).

Издательство „Комунисти“. Адрес редакции: Тбилиси, Грибоедова, 34. Тел. 3—02—61.

გამომცემლობა „კომუნისტი“. რედაქციის მისამართი: თბილისი, გრიბოედოვის ქ. № 34. ტელ. 3-02-61.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

	გვ.		გვ.
1. მურმან ლებანიძე — ლენინი კარავთან (ლექსი)	1	8. პროფ. მ. შალამბერიძე — როგორ ჯობია თვლა (წერილი)	15
2. მ. პავლოვა — ულიანოვების ოჯახი (მოგონება)	2	9. ანდრო თევზაძე — ჩვენი ნაძვის ხე — გარეკანის მე-2 გვ.	
3. მ. კ. ბენდერინა — შეხვედრა ვლადიმერ ილიჩთან	4	10. მედიკო კანდელაკი — როგორ გავიცანით ზამთარ-ყვავილა (წერილი) — გარეკანის მე-3 გვ.	
4. ავეტიკ ისააკიანი — თავისუფლების ზარს. თარგმ. შ. ნავთლუღელისა	6	11. თ. შავერზაშვილი — გოგია და მურია (ნოტი) — გარეკანის მე-4 გვ.	
5. პიონერის წიგნაკი	7		
6. ა. კოკაია — წავიდნენ ბიჭები, წავიდნენ (მოთხრობა)	11		
7. გ. ტალახაძე — ივრიში (ნარკვევი)	13		

ჟურნალი გაფორმებულია მხატვ. ივ. ჯაფოშვილის მიერ;
ყდაზე — მივთხრობთ გოგონა ბაკურიანში, ნახატი მხატვ. ივ. ვეფხვაძისა.

პასუხისმგებელი რედაქტორი — ა. რ. დულარიძე

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 3/III 41 წ.
უფ 11390 შეკვ. (Заказ) 1652
ქალაქის ზომა 72×105

ფორმათა რაოდენობა 16 გვ. 8 1/4 × 12
ნიშნთა რაოდენობა 75,200
ტირაჟი (Тираж) 15.000

ლ. პ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
Полиграфкомбинат „Комунисти“, имени Л. П. Берия, Тбилиси, ул. Ленина № 28.

გოგია და პეკია

მუსიკა თ. შავთაძისა

სიტყვები ი. ზარიშხვილიძისა

Allegretto.

ზა-თა-რი-ა და ზა-ვ-ე-ნი გა-მო-სყ-ღან ყვე-გა-გა-რეთ

რათ-ო-ვ-ო-ა! ჰე-რი ზი-ჭო ი-ხე-ლ-ქეთდა გა-ი-ხა-რეთ,

მთე-ლი ზა-ლი მთე-ლი ე-ზო სე-სე თო-ვ-ლოთუ მო-ი-ფი-ნა

გო-გი-ა-შაე სა-ფუნ-და-ო-ო

ნა-ბ-ე-ვ-ე-დო მო-ი-რ-ბი - ნა. ში..

გააკეთა თოვლის პაპა,
დაუყენა ძალი გვერდით...

— გოგი, გოგი, სულ შენა გვაფს...
აბა, კარგად დააქერდი!

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ხოროხ-ხაგუროლისგთა წესი

როგორ გავიცანით ზამთარყვავილა

(დღიურიდან)

ზამთარის დღია იყო ციოდა. ზენა ქარი სხინებდა და არხევდა გაძარცული ხეების ტოტებს.

ჩვენ, პატარა პიონერებო შევლიოდით ბოტანიკურ ბაღში.

მივადექით გვირაბს. ქარი ისევ ქროდა. შევედით გვირაბში; და თითქო ქარი ჩადგა.

მაგრამ სულ მალე გავიარეთ გვირაბი. და ისევ ჩვეულებრივი სურათი: ქარის ქარი, უსიცოცხლოდ ირხვეიან უფოთლო ხეების ტოტები.

წინ შემოგვევება ბაღის მთავარი აგრონომი — ბაკი კერესელიძე.

— ბავშვებო, — გვითხრა მან, — თქვენ, ნორჩ ნატურალისტთა წრის წევრები, ახლა გავცნობთ ზამთარყვავილას. ნახავთ, რომ ასეთ სიცივეში მცენარე ყვავის.

— ნუთუ? — ვფიქრობთ ჩვენ, — ნუთუეს მართალი იქნება?

მივდივართ წინ, მივდივართ. უეცრად იშლება მომხიბლველი სურათი: მყვავიანი ბუჩქები! ბავშვები გაოცებით მივჩერებივართ ყვავილებს.

— გაკვირბო პატარებო? გვეუბნება აგრონომი. — დღეს ათი იანვარია. მაგრამ ეს მცენარე მაინც ყვავის. მისი სახელია ქამონანთუსი ანუ ზამთარყვავილა. მოტანილია იაპონიიდან, შემოდგომაზე ფოთლები სცივია. ზამთარის დასაწყისიდან კი აყვავდება. როგორც ხედავთ მისი უხვადსურნელოვანი ყვავილები მოყავისფერი — მოყვითალო უერისაა. საქმარისია ოთახში შეიტანოთ ერთი ტოტი, რომ იქ დამყარდეს სასიამოვნო სურნელება. წულიან საყვავილე ვაზებში მისი ტოტები ოც დღემდე სძლებენ ცოცხლად. ზამთარყვავილა საერთოდ შეტად ძვირფასი მცენარეა.

აი, გაიხედეთ იქით. შორიდან ამჩნევთ ოქროსფერ ყვავილებს, ის სხვა მცენარეა — ჩინური ფახინი. მივადით ახლოს.

შორეულ ჩინეთიდან მოუტანიათ ის ჩვენში. ბუჩქი ერთ-ერთნახევარ მეტრამდე იზრდება. მისი ტოტები ძირ-ძირს ეშვება. ან რაიმე საყრდენს მიჰყვება და ყვავის ახე, ამ შუაგულ ზამთარში.

დღი შთაბეჭდილება დასტოვა ჩვენზე ამ ზამთარის ყვავილებმა. კმაყოფილ ბავშვები დავბრუნდით სკოლაში და დავწერეთ ჩვენი შთაბეჭდილებები.

გავილა რამდენიმე დღე. ჩვენ კვლავ ვესტუმრეთ ბოტანიკურ ბაღს. იქ კვლავ ყვავოდნენ ის მცენარეები: ზამთარყვავილა და ჩინური ფახინი. ყვავოდნენ სხვა მცენარეებიც: ია. ყოჩივარდა, ხარისძირა...

მათ შესახებაც გვესაუბრა აგრონომი, მათაც გავეცანით ჩვენ.

სკოლის ნორჩ ნატურალისტთა წრე განაგრძობს მუშაობას.

მედიკო კანდელაკი.

თბილისი მე-18 სკოლის მე-5 კლ. მოსწავლე.